

TERAPEVTSKE AKTIVNOSTI S POMOČJO ŽIVALI ZA OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI

V okviru podprojekta je bil pripravljen in izveden program Terapevtske aktivnosti s pomočjo živali za otroke s posebnimi potrebami.

Namen in cilj podprojekta

Namen in cilj našega dela je s pomočjo konj izboljšati koncentracijo in s tem učni uspeh dijakov s pomanjkljivostmi na posameznih področjih učenja, izboljšati samozavest in socialno vključenost v družbo slabo integriranih dijakov ter izboljšati gibalne sposobnosti gibalno oviranih dijakov.

Skozi delovanje podprojekta smo potrdili, da ima terapevtska dejavnost s pomočjo konj veliko pozitivnih učinkov. Najbolj izstopajoč vpliv ima na razvijanje socialnih kompetenc in povezovanje posameznikov med seboj.

Opis vsebine z aktivnostmi podprojekta

Vsaka terapevtska dejavnost je potekala s pomočjo konj. Sestavljena je bila iz temeljnih petih faz, in sicer začetni razgovor, stik s konjem, jahanje, opazovanje neverbalne komunikacije udeleženca in končni pogovor.

Začetni pogovor	<ul style="list-style-type: none">– Pogovor o željah in pričakovanjih, izbira konja, razdelitev in oblikovanje skupin, določitev kratkoročnih ciljev ...– Opazovanje prosto gibajočih se konj v čredi. Motiviranje, navduševanje, določanje in opredelitev dolgoročnih ciljev.
Stik s konjem	<ul style="list-style-type: none">– Skupinska skrb in nega konja, vzpostavljanje odnosa s konjem, sodelovanje v skupini, nadzorovanje lastnega vedenja ob konju.– Bipolarnost konja – možnost pasivnih in aktivnih tehnik (ležanje na konju, zavedanje lastnega telesa, občutkov in čustev, pomiritev).– Aktivno pridobivanje občutka lastnih zmožnosti, vztrajnosti ...
Jahanje	Pasivno sedenje na vodenem konju, jahanje na lonži, samostojno

	jahanje. Proces spodbuja krepitev jaza, identitete in samozavesti.
Neverbalna komunikacija	Pri udeležencih terapevtske dejavnosti s konji se spremlja tudi neverbalna komunikacija: mimika obraza, kretnje rok, nog, drža telesa, zadržanost itd.
Pogovor ob koncu	Na koncu pogovor o doživetem, občutkih ...

Rezultati podprojekta

Opažanja med terapevtsko dejavnostjo s pomočjo konj

Med terapevtsko dejavnostjo je viden napredek vseh vključenih dijakov. Največji napredek je viden pri stiku s konji, dijaki so bolj pogumni, bolj poznajo konje, njihove gibe, vedenje itd.

Vsi vključeni dijaki radi prihajajo na terapevtsko dejavnost. 81 % dijakov je konja že zajahalo, 19 % pa jih dela s konjem še na tleh. Najpogostejši razlogi, zakaj se ne želijo povzpeti na konja, so: neprimerna oblačila, strah pred padcem in sramežljivost pred sošolci. Od 81 % jahačev jih 20 % jezdi že samostojno v koraku, 7 % jahačev pa obvlada konja tudi v kasu in galopu.

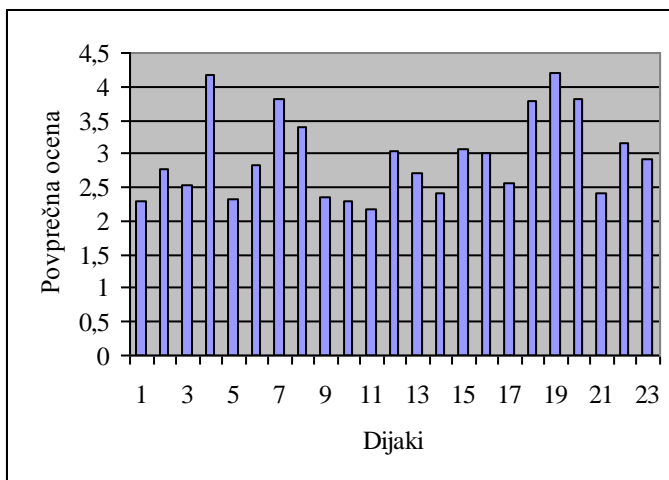
Spremljanje učnega uspeha pri prvi skupini

Pri prvi skupini dijakov s primanjkljaji na posameznih področjih učenja je bilo veliko veselja do dela s konji. 58 % je deklet in 42 % fantov. 64 % dijakov že aktivno jaha, pri 36 % pa je terapija s konji omejena na stik s konjem in delo na tleh.

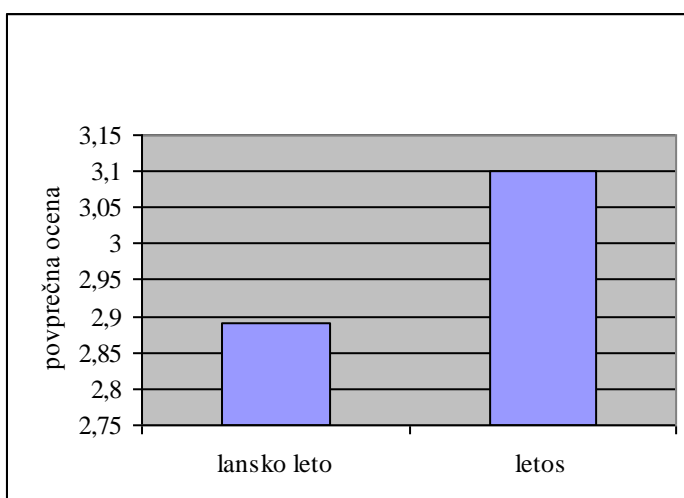
Uspešnost našega dela pri prvi skupini smo ovrednotili s spremljanjem učnega uspeha vključenih dijakov. Za analizo smo vzeli ocene vključenih dijakov, vpisane v ređovalnice, in jih primerjali z ocenami dijakov, ki smo jih povabili k sodelovanju, vendar se povabilu niso odzvali. Učni uspeh smo spremljali tudi pri drugi in tretji skupini. Pri dijakih, ki so se vključili v terapevtsko dejavnost s konji, smo spremljali tudi primerjavo njihovega letošnjega učnega uspeha z lanskoletnim doseženim učnim

uspehom, s čimer smo želeli ovrednotiti uspešnost terapevtske dejavnosti za dijake s specifičnimi učnimi težavami.

Povprečna šolska ocena za tekoče šolsko leto vseh dijakov skupaj je bila 2,96. Dijaki, pri katerih so prisotne pomanjkljivosti na posameznih področjih učenja, so v letošnjem letu dosegli povprečje ocen 3,10, kar je boljše od lanskoletnega povprečja ocen dijakov, ki je bilo 2,89.

Slika 1: Povprečje ocen za dijake, vključene v vse tri skupine terapevtske dejavnosti s pomočjo konj

Slika 2: Primerjava povprečne ocene letošnje in lanskoletne ocene za dijake s pomanjkljivostmi na posameznih področjih učenja

Spremljanje integracije dijakov, vključenih v drugo skupino

Pri drugi skupini dijakov s težavami vključevanja v družbo je 66 % deklet in 34 % fantov. 83 % dijakov je konja že zajahalo, 12 % pa konja še ne jaha, delo poteka na tleh.

Pri drugi skupini dijakov smo spremljali povezavo med terapevtsko dejavnostjo in večjo socialno vključenostjo. Socialno vključenost smo ocenjevali na osnovi pogovora z vključenimi dijaki in opažanj med terapevtsko dejavnostjo. Ugotovili smo, da je med terapevtsko dejavnostjo 83 % dijakov postalo bolj zgovornih, nasmejanih in bolj razpoloženih. Med terapevtsko dejavnostjo je prihajalo do povezovanja med dijaki različnih izobraževalnih programov, ki so se srečevali na terapevtski dejavnosti. 60 % dijakov je spoznalo nove prijatelje, 33 % pa si je našlo prijatelje med sošolci in jih pripeljalo s seboj tudi na terapevtsko dejavnost. Zelo spodbudno je tudi dejstvo, da so se dijaki začeli povezovati tudi zunaj okvirov terapevtske dejavnosti.

Izboljšanje gibalnih sposobnosti in samozavesti gibalno ovirane dijakinje

V tretjo skupino je vključena ena dijakinja. Med terapevtskim jahanjem smo prišli do spoznanja, da je za omenjeno dijakinjo najbolj ustrezna 15-minutna ježa, vsaka daljša obremenitev pa stanja ne izboljšuje, ampak mišice preveč utruje.

Na osnovi razgovora lahko ocenimo, da je stik s konji vplival pozitivno, med terapevtsko dejavnostjo so se stkale nove prijateljske vezi in poznanstva. Učni uspeh dijakinje je soliden. Dijakinja rada prihaja na terapevtsko dejavnost in tam aktivno sodeluje. Opažanja matere so pozitivna. Po terapevtski dejavnosti se izboljša telesno počutje, gibanje je izboljšano, dijakinja je sposobna narediti več korakov samostojno in brez opore. Tonus mišic se sprosti.

Rezultati terapevtske dejavnosti s pomočjo konj kažejo pozitivne učinke tako na samozavest, socialne veščine, zadovoljstvo in samospoštovanje mladostnika. Dijaki se med terapevtsko dejavnostjo sprostijo, pomirijo in medsebojno aktivno povežejo,

učni uspeh se izboljša. Najbolj izstopajoč vpliv ima po naših opažanjih ravno na razvijanje socialnih kompetenc in povezovanje posameznikov med seboj.

Uporabljene metode in oblike dela

Glede na predlagan razlog vključitve dijakov smo dijake razdelili v tri skupine, in sicer na skupino dijakov s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, socialno vključenost (izogibanje družbi, sramežljivost, konfliktna situacije s sovrstniki) in gibalno oviranost.

Uspeh terapevtske dejavnosti se je spremljal na osnovi več kazalcev, in sicer: spremembe, napredek in opažanja med terapevtsko dejavnostjo, spremljanje učnega uspeha, opažanja in razgovori šolske svetovalke z vključenimi dijaki, razredniki in starši vključenih dijakov ter na osnovi anketnega vprašalnika za starše.

Sodelujoči v podprojektu

V terapevtsko dejavnost s pomočjo konj smo vključili dijake Srednje šole v BC Naklo. Skupaj je bilo v podprojekt in njegovo izvedbo vključenih 35 dijakov, ki imajo odločbo o usmeritvi oziroma dijakov s posebnimi potrebami. Občasno pa je pri projektu sodelovalo še 30 naših dijakov in učenci iz osnovnih šol s prilagojenim programom Helene Puhar Kranj, Antona Janše Radovljica, Poldeta Stražišarja Jesenice in Jela Janežiča Škofja Loka.

V podprojektu je skupaj delovalo 6 strokovnih delavk oziroma delavcev BC Naklo.

Kot zunanji partnerji so sodelovale 4 organizacije, in sicer OŠ Helene Puhar Kranj, OŠ Antona Janše Radovljica, OŠ Poldeta Stražišarja Jesenice in OŠ Jela Janežiča Škofja Loka.

Strokovna skupina podprojekta: mag. Marijan Pogačnik, Andreja Ahčin, Andraž Kalamar, Tadeja Fričovsky, Jelena Zurc, Monika Rant in Anja Bergant.